

До
Пълномощника по
качеството
доц. д-р Димитрина
Стефанова

Копие: До
Декана на Стопанския
факултет
доц. д-р Преслав Димитров

Копие: До
Заместник декана по
учебната дейност
на Стопанския факултет
доц. д-р Вяра Кюрова

От:

Зам. Декана и Председател на факултетска комисия по качество на
Стопанския факултет - доц. д-р Мария Станкова

Доклад

**по дейностите, предприети във връзка с планов вътрешен одит в
периода 23-24 април 2020 г. в Стопанския факултет на ЮЗУ
„Неофит Рилски“**

Относно: осигуряване и оценяване на качеството на образованието в Стопанския
факултет за учебната 2019-2020 година

Отчитайки необходимостта от осигуряване на достатъчна и достоверна информационна база за нуждите на управлението, екипът по качеството на Стопанския факултет планира и реализира набор от дейности във връзка с измерване и оценяване на качеството. При използване на експертен и статистически метод, оценяването на качеството формира представа за степента, в която образователния продукт на Факултета и осигуряващия го обучителен процес са способни да задоволява определени потребности. Констатира също и отклонения, към които следва да се насочат мерки и действия за преодоляването им. Цялостната дейност в Стопанския факултет е обект на планиране в съответствие с Вътрешната система за осигуряване и оценяване на качеството на образованието на ЮЗУ „Неофит Рилски“, присъщите ѝ Процедури и Работни инструкции.

За периода 2019-2020 учебна година се планираха, предприеха и отчетоха дейности по: оценка на учебни курсове, оценка на учебни програми, самооценка и оценка на качеството, постигнато от преподаватели, проучване мнението на студенти – настоящи и завършили факултета, и работодатели.

Във Факултета са изготвени, обсъдени и приети Доклад за успеваемостта и средния успех, постигнати от студентите от 1 до 4 курс, ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в Стопанския факултет за учебната 2018/2019 г. и Доклад във връзка с набелязани коригиращи действия в Карта за коригиращи действия ОД 1-04-05, изготвена под ръководството на доц. д-р Димитрина Стефанова, за планиране и разработване на програми за проследяване реализацията на завършващите. Специално внимание, с цел обсъждане, е отделено на Предложението за съвместен доклад за заетостта от Комисията и Съвета (на ЕС), придружаващо Съобщението на Комисията, относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2020 година (на ЕС). С оглед на значението му за открояване на тенденциите за ЕС, материалът следва да се използва като ориентир при набелязване на мерки във връзка със спецификите в подготовката на кадри в Стопанския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

В конкретиката на дейностите по осигуряване, оценяване и управление на качеството на образование, в Стопанския факултет за 2019-2020 учебна година са оценени, както следва:

За катедра „Финанси и отчетност“:

Оценени са 10 учебни курса в ОКС Бакалавър;

Оценена е една специалност (програма): “Дигитални финанси (FINTECH)”,
ОКС “Магистър” редовна форма на обучение, 2 семестъра

Периодично на катедрени заседания се обсъждат въпросите на качеството. За периода на оценка в катедра „Финанси“ са предприети действия по актуализиране на учебните програми включени в учебните планове на специалност Финанси, ОКС „Магистър“, със срок на обучение 2 семестъра, 4 семестъра и 4 семестъра след професионален бакалавър, както и за специалност „Финанси“, магистърска програма „Дигитални финанси (FINTECH)“, /за завършили ОКС „Бакалавър“/“Магистър“ в професионални направления 3.7 Администрация и управление, 3.8 Икономика и 3.9 Туризм/ със срок на обучение 2 семестъра, редовна и задочна форма на обучение и за завършили ОКС „Бакалавър“/“Магистър“ в професионални направления различни от 3.7 Администрация и управление, 3.8 Икономика и 3.9 Туризм/ със срок на обучение 4 семестъра/, редовна и задочна форма на обучение.

За периода на оценка е проведено и анкетно проучване сред работодатели. В резултат на обработените отговори е направен анализ и е достигнато до обобщението, че прави положително впечатление готовността на анкетиранияте работодатели да организират обучителни семинари за служителите с помощта на Стопанския факултет на работното място и също така да участват в научно-изследователски проекти и в ежегодните „дни на отворените врати“ в професионалната организация за студентите. Като препоръка от работодателите е изведена следната констатация: „Трябва да се засили изучаването на повече от един чужд език и най-вече да се обърне по-специално внимание на специализираната терминология в областта на финансите и счетоводството.“ Обобщените отговори на въпросите разкриват, че анкетиранияте работодатели оценяват високо подготовката на обучаваните в специалност „Счетоводство и контрол“ и специалност „Финанси“ студенти, определяйки ги като добра база за последваща професионална реализация. Работодателите, също така, са готови да си партнират активно със Стопанския факултет, като това сътрудничество може да протича в две основни направления – участие в ежегодни срещи със завършващи студенти за професионални перспективи и работни позиции и осигуряване на платени студентски стажове. Препоръките на работодателите за подобрения в учебния процес са свързани и със засилване на практическата насоченост на обучението като смятат, че трябва студентите да участват в повече учебни практики и стажове, както в страната, така и в чужбина).).

Видно е още, че за работодателите е от важно значение умението за работа със специализиран софтуер (счетоводен, най-вече).

Направен е извода, че изпълнението на препоръките на работодателите изисква не само укрепване на връзките с бизнеса, но и на потенциала на самата катедра „Финанси и отчетност“, особено в областта на човешките ресурси.

За катедра „Икономика“:

Оценени са 15 учебни курса в ОКС Бакалавър в две професионални направления;

Оценени са две специалности (програми): “Икономика на публичната сфера“, ОКС Магистър, редовно обучение и “Международен бизнес“, ОКС Магистър, редовно обучение.

През ноември 2019 г. е проведено **анкетно проучване на студентите, които се обучават в специалност „Международен бизнес“, първи курс**. Анкетната карта се състои от шест въпроса с от два до шест отговора на всеки зададен въпрос. След обработка на данните, анкетното проучване се приема за репрезентативно.

Получените резултати показват, че са налице три основни информационни канала, които имат най-голямо и ефективно въздействие върху информираният избор на кандидатстващите студенти. Тези канали са интернет информационният канал, класическият информационен канал, чрез информационния бюлетин на кандидатстудентския справочник и информационният канал на речевата реклама. В така ситуираното разпределение на съставните части на информационния поток, който стига до обществената информационна среда изпъкват големите информативни възможности, които предлага сайта на университета за желаещите да се запознаят с специалността „Международен бизнес“. Тези възможности се синергират с информационните възможности на речевата реклама и се допълват с кандидатстудентския справочник и брошури, като резултат в един добър и перманентно засилващ се рекламен ефект, който обхваща напълно регионалния образователен пазар. Съотношението на информационните канали позволява все по-голямото бъдещо развитие на информационният обхват в национален и

международен аспект. Интернет канала позволява популярността на специалността „Международен бизнес“ да нараства в страни като Гърция и Турция.

На въпроса „Защо избрахте тази специалност?“ обучаващите се отговарят, че това се дължи до голяма степен на нагласите, че специалността „Международен бизнес“ дава квалификация, която позволява на успешно завършилия студент да си намери работа както на микро ниво, така и на държавно ниво. Според анкетното проучване причината за желанието на анкетирания да изучават специалност „Международен бизнес“ се свежда до добрата подготовка, която предоставя специалността, а добрата подготовка се свързва с възможността за реална професионална реализация на студента, който завършва тази специалност. А добрата подготовка синтезирайки се с добра професионална реализация са основа за добрия имидж на ЮЗУ „Неофит-Рилски“-Благоевград, който е гарант за предоставяне на качествена и практически обоснована образователна услуга на национално и международно ниво. Така се индуцира засилването на институционалното доверие в структурите на образователния пазар. Очакванията на анкетирания от обучението им в специалност „Международен бизнес“ се свежда до синергията между теория и практика, които се допълват и се превръщат в основа за професионално развитие.

За катедра „Маркетинг и мениджмънт“:

Оценени са 32 учебни курса в специалност «Маркетинг» в ОКС Бакалавър;

Оценена е една специалност (програма): в ОКС Бакалавър - специалност «Маркетинг»,

За периода от предходния вътрешен одит на Стопанския факултет в шест заседания на катедра „Мениджмънт и маркетинг“ са разглеждани проблемите на качеството. Изготвен е конкретен План за действие на катедра „Мениджмънт и маркетинг“ в съответствие с представена Карта за коригиращи действия действия от 26.09.2019 г., съпътстваща Доклад от вътрешен одит на Стопанския факултет, проведен в периода 21-22 март 2019 г. с ръководител доц. д-р Димитрина Стефанова.

Основният акцент през разглеждания период е поставен върху докторската програма на катедрата, в частност актуализацията ѝ, изготвяне на документация за

следващата ѝ акредитация и отговор на въпросите, поставени от САНК. Приет е учебен план и квалификационна характеристика на докторска програма «Икономика и управление /индустрия/» в професионално направление 3.7. Администрация и управление, област на висше образование на 3. Социални, стопански и правни науки. Също така, взето е решение за подготовка на документация за получаването на програмна акредитация за докторската програма «Икономика и управление (предприемачество), професионално направление 3.7. Администрация и управление, област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, като катедреният съвет е утвърдил общ учебен план за докторантско обучение и квалификационна характеристика по докторската програма.

На КС са обсъдени анкетни карти по качеството, касаещи докторантите в катедрата; след проведеното анкетно проучване сред докторантите са представени и обсъдени получените резултати. КС е обсъдил и приел бланка за оценка на качеството на обучение в ОНС „Доктор“ като същата бе насочена за изпълнение.

В магистърските програми също са предприети определени действия в отговор на потребностите и изискванията на практиката и бизнеса. Утвърдена е комисия по разработване на учебни планове по специалност „Маркетинг“, магистърска програма по „Дигитален маркетинг“ в професионално направление 3.8 Икономика. На база препоръките на партньорите от практиката цялостно са преработени учебния план и учебните програми на Магистърска програма "Управление и развитие на човешките ресурси в стопанския сектор" 2 и 4 семестъра срок на обучение.

Направени са и следните промени в учебния план на специалност „Маркетинг“, ОКС „Бакалавър“, редовно обучение:

I семестър – задължителната дисциплина „Математика I част“ да бъде заменена с дисциплината „Математика“ при запазване на същия хорариум;

II семестър – задължителната дисциплина „Математика II част“ да бъде заменена от дисциплината „Иконометрия“ при запазване на същия хорариум;

VIII семестър – избираемата дисциплина „Електронен маркетинг“ се преименува на „Дигитален маркетинг“ при запазване на същия хорариум.

Подготвени бяха карти за оценка и самооценка на преподавателите и съпътстваща организация на оценяването по нова процедура по оценяване на преподаватели (RII-07-05, ред. 25.09.18).

Актуализиран е въпросника за държавен изпит на студентите от специалност «Стопанско управление», «Бизнес мениджмънт и предприемачество» и „Маркетинг“ – ОКС „Бакалавър“, влизащи в сила от предварителната изпитна сесия 13.07.2020г.

Приети са учебни планове за ОКС „Магистър“ в професионално направление 3.8 Икономика:

1. За ОКС „Магистър” по специалност „Маркетинг“, магистърска програма „Дигитални маркетинг”, /за завършили ОКС „Бакалавър“/“Магистър“ в професионални направления 3.7 Администрация и управление, 3.8 Икономика и 3.9 Туризм/ със срок на обучение **2 семестъра**, редовна и задочна форма на обучение;

2. За ОКС „Магистър” по специалност „Маркетинг“, магистърска програма „Дигитални маркетинг”, /за завършили ОКС „Бакалавър“/“Магистър“ в професионални направления различни от 3.7 Администрация и управление, 3.8 Икономика и 3.9 Туризм/ със срок на обучение **4 семестъра**/, редовна и задочна форма на обучение;

Утвърдени са и промени в учебни планове за ОКС „Бакалавър“ по специалности както следва:

I. Специалност „Маркетинг“ – редовна форма на обучение:

1. На мястото на задължителната дисциплина „Икономика на вътрешната търговия“ (V семестър) да бъде включена дисциплината „SPSS“ при запазване на същия хорариум.
2. На мястото на задължителната дисциплина „Икономика на външната търговия“ (VIII) да бъде включена дисциплина „Икономика на търговията“ при запазване на същия хорариум.

II. Специалност „Бизнес мениджмънт и предприемачество“ – редовна и задочна форма на обучение:

1. Избираемата дисциплината „Лийн мениджмънт“ (VI семестър, XI група) да бъде заменена с дисциплината „Е-управление и е-правление“ при запазване на същия хорариум
2. Избираемата дисциплина „Е-управление и е-правление“ (V семестър, IX група) да бъде заменена с дисциплината „SPSS“ при запазване на същия хорариум.

Проведена е анкета през месец септември и октомври 2019 г. сред първокурсниците от специалност „Бизнес мениджмънт и предприемачество“ и „Маркетинг“ за ОКС „Бакалавър“.

Изготвена е План-програма за работни срещи на курсови ръководители със студентите от съответните курсове, както и **план-график** за провеждане на дейности по качеството за учебната 2019/2020 година.

Анализирано е мнението на бивши възпитаници и на работодатели, в резултат на което катедрата разполага с обратна връзка от бивши възпитаници и работодатели в ПН 3.7. Администрация и управление и в ПН 3.8. Икономика, специалност „Маркетинг“. Проведени са няколко Срещи-дискусии, както следва:

1. Среща-дискусия между представители на бизнеса, преподаватели и докторанти в катедра „Мениджмънт и маркетинг“ към Стопански факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград относно структурата и съдържанието на учебната документация във връзка с откриването на нова магистърска програма „Дигитален маркетинг“ в специалност „Маркетинг“, със срок на обучение 2 и 4 семестъра, редовна и задочна форма на обучение, проведена на 13.05.2019 г. в Стопански факултет;

2. Среща-дискусия между представители на бизнеса, преподаватели и докторанти в катедра „Мениджмънт и маркетинг“ към Стопански факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград относно структурата и съдържанието на учебната документация във връзка с откриването на нова докторска програма „Икономика и управление (Предприемачество)“ в професионално направление 3.7 „Администрация и управление“ от област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, проведена на 18.02.2019 г. в Стопански факултет.

За катедра „Туризм“:

Оценена е една специалност (програма): в ОКС Бакалавър - специалност „Туризм“ и две специалности (програми) в ОКС Магистър - „Мениджмънт на алтернативните видове туризм“ и „Международен туризм“, 2 семестъра.

За периода на самооценка, в шест заседания на катедра „Туризм“ са разглеждани проблемите на качеството. Изготвен е конкретен План за действие, в съответствие с представена Карта за коригиращи действия от 26.09.2019 г., съпътстваща Доклад от вътрешен одит на Стопанския факултет, проведен в периода 21-22 март 2019 г. с ръководител доц. д-р Димитрина Стефанова.

Основен акцент е поставен върху решение на КС на катедра „Туризм“ за актуализиране на учебната документация за специалност „Туризм“, ОКС Бакалавър, редовно обучение. Предприети са конкретни действия в тази посока, които обаче не са довели да краен резултат към момента на изготвянето на доклада, поради обявяване на извънредно положение в РБългария в условия на корона вирус и забраната за събирания. В периода обаче е актуализиран въпросника за държавен изпит на студентите от специалност „Туризм“ и за кандидат-докторантския изпит в ПН 3.9 Туризм.

В катедра „Туризм“ се осъществява периодично анкетиране, при което обект на анализ е мнението на завършили студенти, бивши възпитаници и на работодатели, в резултат на което катедрата разполага с обратна връзка от бивши възпитаници и работодатели в ПН 3.9. Туризм. През м. октомври 2019 г. е проведено анкетно проучване сред студенти от първи курс, специалност „Туризм“. Докладът и направените изводи са обсъдени и приети на катедрено ниво. Прави впечатление, че сред отговорите на въпроса „Как разбрахте за специалността?“, преобладава като източник на информация университетския сайт; много важна е и препоръката на познати. Някои студенти посочват и отговор от „Бюрата за прием на кандидатстудентски документи“. На въпроса „Защо са избрали тази специалност“ анкетиранияте отговарят, че са я избрали заради получаването на добра подготовка и реалната възможност за намиране на работа по специалността, освен това посочват за отговор и актуалността на специалността към настоящия момент. На въпроса „Какво очакват от обучението си в тази специалност“ масовият отговор, който

преобладава е добра езикова подготовка, както и получаването на добра практическа и теоретична подготовка. Сред отговорите преобладава и този за добра основа за бъдеща реализация. Среща се и отговорът възможност за участие в студентски бригади в чужбина.

През периода на оценка, в Стопанския факултет са предприети мерки за дигитализиране на процеса на анкетиране. Разработените и утвърдени анкетни карти са разположени на сайта на факултета, в раздел: Анкети (http://fe.swu.bg/?page_id=10072). Към момента на изготвяне на настоящия доклад не се представя обобщение и анализ на резултати. Причината за това е преди всичко преминаването към дистанционна форма на работа в Югозападния университет в изпълнение на законодателните решения за извънредно положение в България от началото на м. март 2020 г.

През м. февруари - март 2020 г. бе изготвен и рекламен клип, представящ катедрите от Стопанския факултет.

В заключение обаче, трябва да се подчертае, че осигуряването и оценяването на качеството на образованието в Стопанския факултет е перманентен процес. Той се регистрира както на заседания на катедрите от Стопанския факултет, така също и на факултетско ниво. Периодичните действия, мерки и оценки се обсъждат и е предвидено тяхното съотнасяне към учебната документация. Съблюдава се практиката, преподавателите да се информират своевременно за оценките на качеството, постигнато от тях в обучението на студентите. Внимание се отделя и на действията по разрешаване проблемите на студентите и своевременното им подпомагане. *Качеството на образованието се осигурява и оценява* като се съблюдават утвърдените политика по качество, процедури и работни инструкции. Изградена е и функционира положителна практика на взаимодействие между студенти и преподаватели, която е гаранцията за постигане на високи резултати и постижения на обучаваните. Полагат се усилия за поддържане на връзки и взаимодействия със завършили студенти и работодатели, както и с други заинтересовани от продукта на Стопанския факултет страни.

Приоритети за следващо самооценяване и области, нуждаещи се от подобрене

В духа на целенасочената работа по осигуряване на качеството на

образование, в Стопанския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ в бъдеще следва да се обърне внимание на следните ключови аспекти:

1. Усъвършенстване на моделите на обучение и преподаване, така че да се поддържа високо качество на образование при отчитане на добрите практики и очертаващи се тенденции;

2. Осъществяване на преглед по катедри за провеждането на дистанционно обучение през летен семестър на 2019/2020 учебна година и провеждане на обективен анализ на резултатите, с оглед на постигнатото качество;

3. Полагане на усилия за постигане на балансирано участие на технологии и човешкия фактор в обучителния процес;

4. Развитие на условия за систематично и планово професионално развитие на академичния състав.

Препоръки към оценяващия процес:

В резултат на процеса по самооценяване и предприетите в тази връзка мерки, Факултетската комисия по качеството на Стопанския факултет установи необходимост от:

1. Прецизиране в Одитния доклад на констатираните несъответствия по катедри и професионални направления, с цел постигане на прецизност в мерките по отстраняването им в Стопанския факултет

2. Прецизиране на аналитичната информация за проведени анкетни проучвания по професионални направления и специалности (програми).

Приложения към доклада:

1. Въпросник за вътрешен одит - попълнен
2. План за действие, в съответствие с представена Карта за коригиращи действия от предходен одит
3. Оценъчни карти за по катедри
4. Доклади за проведени анкетни проучвания
5. Доклад за успеваемостта и средния успех, постигнати от студентите от 1 до 4 курс, ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в Стопанския факултет за учебната 2018/2019 г.
6. Копия на преписи от проведени катедрени заседания и факултетни съвети (документацията е подредена по катедри и е на електронен носител).

Дата на изготвяне на доклада: 20.03.2020 г.

Председател на факултетска комисия по качество:
(подпис, име, фамилия)

гр. Благоевград